

Straschill'ova grenočica iz zelenjave je naravni izveček (ekstrakt) najfinjših

# zdravilnih zelenjav

in najbolj uspešnih korenin. Straschill'ova grenočica iz zelenjav vsled tega priznana najboljši želedec okrepjujoči prebavni liker.

## Naše čete vkorakale v Kimpolung.

K.-B. Dunaj, 7. februarja. Uradno se poroča:

Položaj na Rusko-Poljskem in v Galiciji je neizpremenjen.

Na karpatski bojni črti se bijejo hudi boji. V južni Bukovini naše čete uspešno napredujejo, Rusi se povsod umikajo. Včeraj se je javilo, da je bilo vjetih 1200 vjetnikov. Zapolnili se je velika množina vojnega materiala.

Popoldne so med velikim veseljem prebivalstva vkorakale naše čete v Kimpolung.

Namestnik šefa generalštaba: pl. Höfer, fml.

## Nemško uradno poročilo. — Odbiti ruski napadi. — Nemci vjeli od 1. februarja nad 6000 Rusov.

Berolin, 5. februarja. Veliki glavni stan: Na vzhodnopruski meji so bili ponovljeni napadi Rusov južno od reke Memel odbiti. Pravtako so se ponesrečili ruski napadi proti naši na novo izvojevani postojanki vzhodno od Bolimowa. Število tam vjetih sovražnikov znaša od 1. februarja v celoti 26 častnikov in približno 6000 mož.

Najvišje armadno vodstvo.

## Sveta vojna v vsej Afriki razglašena.

K.-B. Konstantinopol, 9. februarja. Neki sorodnik šajha Senussijev, Said Ali Halil, ki je tu sem došel, izjavil je v nekem pogovoru, da so takoj, ko se je fetva (naznanilo) o džihadu (sveti vojni) v Afriki razglasilo, se vsi Turki s Senussijem na pot podali, med njimi tudi mnogo tuneskih ter algerskih vojakov. Naznanilo o sveti vojni je že po vsej Afriki razglašeno. Said ali Halil je potrdil vesti o prvih uspehih Senussijev.



## Bitka pri Limanovi-Lapanowu.

(Iz vojnega poročevalskega stana).

### Uvod.

Ko je ob začetku vojne šlo za to, kako in kakšna naj bodo uradna poročila o vojnih dogodkih, se je moral določiti kot pravec načelo, da se o dogodkih poročati stvarno in neolepšano, toda z onimi omejitvami, ki bi izključevale vsako možnost, da bi se sovražnik okoristil s podatki in mogel iz njih sklepati o nadaljnjih operacijah. Iz tega razloga so se mogli večkrat veliki uspehi našega orožja le kratko in zakasnelo omeniti.

Enake omejitve so morale veljati tudi za članke vojaške vsebine v časopisju. Sicer se je pa naše domoljubno časopisje s pravi patrijotičnim čustvom vsak čas rado oziralo na to zahtevo.

Sedaj so ti oziri za marsikatero minole dogodke postali brezpomembni ter je mogoče objaviti natančnejše opise posameznih oddelkov in dogodkov te vojne.

Gotove stvari se vsekakor tudi sedaj ne morejo podati brez vsakega pridržka in popolnoma neprikrite. Pozabiti tudi ne smemo, da je na bojišču na razpolago razmeroma le nezadosten material. Grafične pomočke je treba opustiti, ker bi splošno objavo bistveno otežili. Operacije se dajo na podlagi zemljevida lahko zasledovati.

Več vzrokov govori za to, da se kot prvi primer sistematičnega opisa izbere decemberska bitka v zapadni Galiciji, ki je zvezana s krajevnima imenoma Limanova in Lapanow. Ta bitka je zadnji, oziroma najnovejši zaključeni boj ve-

likega sloga, ki so ga izvojevale naše čete in spomin nanj je na podlagi dnevnih poročil še živ.

Z uspehi zaveznikov pri Limanovi-Lapanowu na jugu, pri Lodzu in ob Bzuri na severu so bile ruske vojaške mase, ki so se grozeče valile proti zapadni Galiciji in vzhodni Nemčiji, nazaj vržene. Spricho upov trosporazuma, ki jih je stavil na ponosno napovedano rusko ofenzivo, morda ni pretirano, če smatramo one zmage našega in nemškega orožja kot srečno prestano krizo sedanje svetovne vojne.

Končno je ravno opis ljutih decembrskih bojev v zapadni Galiciji posebno primeren, da narodom v monarhiji predoči, koliko žrtvujejo naši vrlji vojaki v zvestem orožnem bratstvu s svojimi nemškimi tovariši za veliko skupno stvar: kako po cele tedne, skoraj noč in dan v boju, voljno prenašajo največje težave in pomanjkanje, kljubujejo vsem nevarnostim in strahotam, kako z nadčloveškim naporom vseh sil premagujejo zahteve moderne vojne, katerih preje nihče niti slutil ni, in kako vedo za svojo domovino junaško zmagati ali umreti.

V tem smislu naj se sprejme naslednji opis, ki naj obenem pokaže, pred kako težke naloge in položaje, polne izprememb, je bilo postavljeno vodstvo.

## Položaj v novembru in načrt za ofenzivo v zapadni Galiciji.

Nevemberski dogodki so povzročili kakih 100 km široko vrzel v obojestranski vojni fronti. Medtem namreč, ko je osma ruska armada generala Brusilova z zapadnim krilom sledila našim četam, ki so se umaknile čez Karpate, v smeri proti Bartfi, je tretja ruska armada generala Radka Dimitrijeva prodirala proti zapadu ter z znatnimi silami posegla v boj severno od Visle; do 27. novembra zvečer je ta armada z IX. in XI. zborom prodrla približno do črte Lapanow-Niepomelice, to je blizu naših pripravljenih postojank pri Dobezycah in Wielizki. Tu je imela skupina fem. Ljubičiča, ki se je bila med neprestanimi boji korakoma umaknila in je bila sedaj znova v stiku z ruskimi prednjimi četami nalogo, da zadrži nadaljno prodiranje vrzeli na fronti zavaroval podmaršal baron Nagy z močnejšo artiljerijo in poljskimi legijonarji s tem, da je pri Dobri proti Limanovi prodirajoči ruski konjenici zaprl prehode.

V soglasju z Ljubičičevo skupino so se glavne sile armade Nj. c. in kr. visokosti generala pehote nadvojvode Jožefa Ferdinanda, ki so bile v svrhu, da razbremene našo fronto na južnem Poljskem, napravile iz Krakova sunek proti severovzhodu, po trdih bojih z deli 3. ruske armade, ki so bili prekorčili Vislo, in z z močnimi silami 9. ruske armade — umaknile s severnega brega Visle v trdnjavo območje.

Iz tega položaja je izviral sklep armadnega vodstva, da se močne sile nadvojvodove armade ter prihajajoča nemška ojačenja po železnici premaknejo v prostor Chabowka-Jordanow ter z

njimi nepričakovano od juga napade sovražnik, ki je prodril v zapadno Galicijo.

Ta sklep je dovedel do bitke pri Limanovi-Lupowu.

## Ofenziva čez Lapanow do krize pri Limanovi dne 8. decembra.

Že 28. novembra so dospeli v Chabowko prvi transporti.

V smislu višjih namenov je dobil podmaršal Roth v Krakovu dne 29. novembra nalog, da z njemu podrejenimi silami ter z nemškimi četami, ki jim je poveljeval generalni poročnik pl. Besser, čez Jordanow Chabowko-Mazano Dolno od strani napade sovražnika, ki je prodiral proti Ljubičičevi skupini.

Medtem se je znatna sovražna konjenica, ki je nastopala proti skupini Nagy, ojačila še z infanterijo. Podmaršal baron pl. Nagy je mogel dne 28. novembra odbiti še vse napade pri Dobri, naslednji dan pa je bil prisiljen pomakniti se nazaj v novo postojanko pri Kasini-Wielki in južno od nje; to postojanko je mogel držati tudi še 30. novembra.

Tege dne so prvi oddelki po železnici došli sil dospeli do Mazane Dolne. Da bi se mogel z močnim in kolikor mogoče naprej potisnjem desnim krilom napraviti sunek približno v splošni smeri od Tymbarka proti Bochniji, se je morala edina, od končne železniške postaje v Tymbark vodeča cesta očistiti sovražnika.

V to svrhu so dne 1. decembra nižjeavstrijske in moravske domobranske čete od Kasine Wielke proti severu posegle v boj, v katerem se je vrla konjenica bila peš. Dne 2. decembra opoldne je prišla s sovražnikom v stik tudi linška infanterijska divizija, in sicer zapadno od Dobre; sovražnik se je jel umikati na gole, strmo proti jugu padajoče višine severno od navedenega kraja in železnice. Pozno zvečer je bila cesta do Dobre očiščena Rusov, prostor pri Tymbarku pa še vedno v sovražnih rokah.

Da bi se ta prostor hitro osvojil in s tem na obeh straneh ceste proti Skrzydlu v severni smeri napadajočim četam zagotovile dopolnitve in da se nove, po železnici dospavajoče čete lahko pomaknejo naprej, so se nanovo došle tirolske čete dne 3. decembra razpostavile od Dobre ob cesti in dalje južno čez Slopnice k napadu na Tymbark. Zvečer je bil sovražnik pregan in cesta do križišča severozapadno od Limanowe v naši posesti.

Vsled odločnega nastopa in hitrega delovanja naših čet so se mogle zadnje sile nemških čet, katerih prvi deli so dne 3. decembra marširali do Dobre, voziti do Mszane Dolne; nadaljna preložitve končne postaje, na primer v Dobro ali Tymbark, je bila iz železnično-tehničnih razlogov za enkrat še nemogoča.

Dne 3. in 4. decembra so avstro-ogrskе sile v severni smeri pridobivale vedno več ozemlja in po trdih bojih dospeli blizu kraja Zbydniow, ki leži kake 3 km. južno od Lapanowa, in do

## Boji za Varšavo.

Z ozirom na naša uradna poročila o gigantovskih bojih združenih nemških in avstro-ogrskih armad zoper Ruse in zlasti za trdnjavo Varšavo, prinašamo danes mali zemljevid z okolico Varšave, ki bo gotovo cenjene čitatelje zanimal.



Karte zu den Kämpfen vor Warschau.

ruske sile vseh vrst orožja pri Zbyszicah prekoračile Dunajec. Tako je bilo našim škadronom umikane na cesti Tynowa Jakobkowie odrezano; čez težke gorske poti so morali v temi noči odriniti proti zapadu, da se zjutraj 7. decembra zberu v okolici Piszarowa.

Ker so nemške čete v nočnem napadu v smeri cestnega križišča južno od Wisnicza uporabile skoro vse rezerve in so njihovo desno krilo pri Rajbrotu krili samo še dragonci št. 6 in pa slab pehotni oddelek drugih kavalerijskih polkov, je postal položaj na tem krilu kritičen. Zato so dobile čete, ki so že dospеле v Limanowo, nalog, da čez Mlynno odrinejo na višine južno od Rajbrota, da tam v stiku z dragonci št. 6 krijejo hrbet in krilo nemških čet.

Levo od njih je prodiranje proti Lapanowa dne 6. decembra le malo napredovalo. Jugo-zapadno od tega kraja so naše čete v neprestanem boju prodrle do stradomske nižine; čez Krzeslawice prodirajoče čete so popoldne prekoračile potok in zasedle severno obrežne višine. Z njimi v zvezi stoječa Ljubičićeva skupina je sledila umikajočemu se sovražniku v severozahodni smeri do višine pri Dobeczah.

Dne 5. in 6. decembra vojnemu vodstvu došla naznanila so potrdila, da poteza sovražnik močne sile iz karpatske fronte in jih pomika na vzhodno krilo nadvojvodove armade. Sedaj je šlo zato, da se tu grozeča obkolitev z odposlatvijo novih čet v Tymbarck, ki so se mogle vzeti iz bojne fronte severozapadno od Krakova, prepreči. Vrh tega je dobila južno v Karpatih stoječa armada generala pl. Borojevića, ki je že bila s sovražnikom v ostrem stiku, povelje, da 8. decembra izvede splošen napad; na njenem zapadnem krilu, pri Luboteny v popradski dolini, se je pa s pomočjo železnice zbrala nova krepka skupina, ki je bila določena za prodiranje proti Novemu Sandecu.

Podmaršal Roth je po ugodnih uspehih dotedanjih bojov dne 7. decembra odredil zasledovanje sovražnika, da bi se čim preje dosegla cesta Gdów-Bochnia ali da bi se vsaj mogla z artiljerijo obstreljavati. Po dosegi rabe naj bi doslej proti severu prodirajoče levo krilo njegove skupine izvedlo okret proti vzhodu v smeri proti Wisniczu. Deli Ljubičićeve skupine, katerih bojna fronta se je vsled prodiranja armade iz dveh front znatno zžila, so se odpcslali proti Lapanowu in podredili podmaršalu Rothu, da bi mogli poseči v boj, kakor bi zahtevale razmere, bodisi v severni, ali pa v podporo nemških čet v vzhodni smeri.

V noči na 7. december je bilo zopet odbitih več ljutih sovražnikovih sunkov od Lapanowa proti jugu. Dalje proti jugu so naše čete zgodaj zjutraj prekoračile Stradomko. Ko so se prikazale čete, ki so na južnem bregu Rabe brez posebnega odpora prodirale v vzhodni smeri proti sovražniku, ki se je v pripravljenih jarkih znova ustavil, se je moglo pridobiti tal tudi proti severu na obeh straneh Lapanowa ter tako zavarovati odrejeno premikanje čet, ki so po stradomski dolini prodirale čez Lapanow in so imele sedaj severno od ceste v Lipnico poseči v težki boj nemških čet proti močnejšemu sovražniku, in jih kriti.

Med tem je podmaršal Roth popoldne dobil obvestila o položaju v lososinski dolini in v smeri proti Novemu Sandecu, ki so potrjevala dohod 8. ruskega armadnega zbora v ta prostor in se je dalo domnevati, da bo ena divizija tega zbora postavljena proti Kanini, ena pa južno od nje. Naša konjenica, ki je napravila sunek proti Novemu Sandecu, se je morala že prejšnji večer ob mraku čez Stari Sandec umakniti na zapadni breg reke Dunajec. Iz kmalu po poldnevu prestreženega sovražnega povelja se je jasno razvidelo, da se bo sovražnik, ki se je umikal v prostoru med Lapanowom in Rabo in ki je štel približno dve diviziji, ustavil zopet šele vzhodno od potoka Stradomka.

Dejansko so naše čete, prodirajoče severno od Lapanowa proti tej nižinski črti, naletele le še na nezaten upor. Tako so mogle na cesti Lapanow-Lipnica prodirati razmeroma močne čete, da razbremenene Nemce, ki so bili s fronto

obrnjeni proti severu in severovzhodu, v neprestanem težkem boju s sovražnikom.

Še 7. decembra zvečer in ponoči na 8. se je našim četam posrečilo dobiti trdna tla vzhodno od potoka Stradomke. Gališki polki, ki so jih podpirali vrli Tirleci, so zavzeli Glinsko Goro, važno višino na polpoti med Lapanowom in Krolowko; na levi so tvorili stik deželni strelci. Dalje proti severu je 28. pešpolk ponoči prekoračil Stradomko. Četudi so izgubili zvezo s sosednimi kolonami in je bil položaj nejasen, so vendar vdrli v veliki gozdni kompleks vzhodno od potoka, vrgli sovražnika z bajonetom iz njegovih utrdb, vjeli 300 sovražnikov, uplenili 3 strojne puške in dosegli določeni jim cilj, neko višino severno od Glinske Gore. Še dalje dol ob potoku po cesti, ki pelje proti vzhodu v Wisnicz, sta prodirala 59. pešpolk in drugi polk tirolskih cesarskih strelcev. V Sobolowu, prvem kraju, ki naj bi bil prost sovražnika, je bila kolona vzhodno od mostu iz neposredne bližine nenadoma napadena z ognjem od treh strani. Ura! je odgovor na ta napad; lovci se obrnejo na eno, 59. polk pa na drugo stran in naskočijo. V dveh urah je kraj estvojen. Lastne izgube niso majhne, a sovražnikove so mnogo večje: mnogo mrtvih, 600 vjetih, 3 strojne puške, več tisoč pušk in zelo veliko vojnega materiala.

Južno od Nemcev, ki so se vzdržali proti vsem ruskim napadom, so tekom 7. decembra domobranske čete čez Mlynne dospеле na višine vzhodno od Rzegocine.

Medtem se je sovražnikovo gibanje v lososinski dolini in v smeri proti Limanowu dalje razvilo. V dolini napadena, z južnih višin ogrožena po več stotnjah s strojnimi puškami, se je morala naša, z enim črnovojniškim bataljonom ojačena kavalerija umakniti iz svoje postojanke med Krosno in Mlyane ter se pomakniti za kaka dva kilometra proti zapadu. Tudi vzhodno od Kanine in Piszarowe stoječa skupina se je, ko je sovražnik na severu obšel, umaknila v pripravljeno, a tedaj še nezadostno preskrbljeno brambno postojanko, kjer je prevzel poveljstvo generalmajor grof Herberstein.

Za 8. december je podmaršal Roth odredil da sile severno od ceste Lapanow-Lipnica nadaljujejo ofenzivo proti prostoru Lipnica-Wisnicz. Nemci so se imeli temu gibanju pridružiti. Južno od njih stoječa doželna bramba naj bi napravila sunek proti Rajbrotu, s črno vojsko znova ojačena skupina v dolini Lososina naj bi kolikor mogoče prodrla proti vzhodu, generalmajor grof Herberstein pa stal pri Limanowu. Po navedeni cesti je imela slediti dunajska deželna bramba kot rezerva.

Izvršujoč te naredbe si je severno krilo Rothove skupine med trdovratnimi boji za višine vzhodno od spodnje Stradomke polagoma pridobilo prostora. Med Rabo in Vislo se je prodiranju pridružila Ljubičićeva skupina, ki je s svojim desnim krilom v bližini Kisaznic dospela do enake višine kakor čete na desnem bregu Rabe. Ob glavni cesti proti Lipnici so naše čete prodrle v strajno branjeno Leszcyno sredi poti iz Lapanowa v Lipnico. Teh čet se

je dotikalo levo nemško krilo, dočim se je desno neodločno vojevalo v gozdu severozapadno od Rajbrota. Domobranstvo, ki mu je bil zaukazan sunek čez Rajbrot, je doseglo višine na vzhodu od imenovanega kraja, a je moralo vsled napredovanja sovražnih čet z jugovzhoda zavzeti svoje prejšnje stališče na višinah južno od Rajbrota s fronto proti vzhodu. Sovražnik je zasedel gozdnato višino Kobylo med Krosno in Rajbrotom, za katero so se pozneje bili hudi boji.

Na obeh straneh Loscsinske doline se je bližala 14., proti Limanowu pa 15. pehotna divizija VIII. ruskega zbora.

Naša skupina v dolini Loscsine, ojačena še z enim bataljonom in eno havbiško baterijo, se je morala pri svojem napredovanju proti vzhodu kmalu ustaviti. Nasproti so ji stali en sovražni polk in dve bateriji; razen tega pa smo zapazili tudi severno od Loscsine sovražne sile, ki so se premikale v smeri proti vrhu ceste med Mlynami in Rzegocino.

Ker je tako nastala nevarnost, da bi sovražnik ne prišel bojni skupini v prostoru pri Rzegocini za ledje, se je popoldne skupina v dolini Loscsine znova ojačila z enim bataljonom in dvema baterijama. Tu je prevzel poveljstvo fml. Smekal. Nadalje se je imela rezerva, ki je štela, potem ko je oddala severnemu krilu Rothove skupine potrebnih sil, še 2000 pušk in 9 baterij, podati čez Rzegocino proti omenjenemu cestnemu vrhu, kamor pa je mogla prispeti šele ponoči.

Medtem pa je postal tudi pri Limanowu položaj kritičen. Že prejšnjega dne je bila ena sovražna konjeniška divizija, ki je prodirala na zapadnem bregu Dunajca, dospela v okoliš zapadno od Starega Sandeca. Tej konjenici je bila pot čez Lukawico odprta, pa tudi pot čez Zabrzez je tje kaj odposlani oddelek očitno nezadostno varoval. Dne 8. decembra ob jutranji zori je prišla stotinja sovražnikove prednje straže, dopoldne pa neznana množina sovražnih sil na prostor pri Piszarowu. Kmalu popoldne sta dospela dva ruska bataljona, ki jima je sledil en polk kozakov, čez Kanino naprej; proti 4. uri popoldne se je pričel ob cesti in čez višine južnovzhodno od Limanowe sovražni napad, ki ga je podpiral topniški ogenj s strani severozapadno od Kanine. Temu napadu se naše ne dovolj močne črnovojniške sile niso mogle ustavljati. Umaknile so se po cesti proti Limanowu; ko so pa nastopile tudi rezerve, se je posrečilo boj zopet upostaviti.

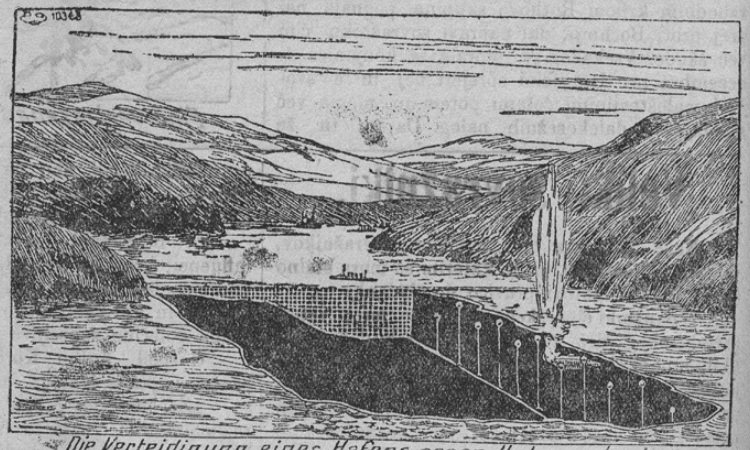
Ta kriza na južnem krilu nadvojvodove armade je zahtevala obsežnih odredb, ki so pripravile novo stopnjo v razvoju bitke.

Zdi se nam potrebno, da tukaj razložimo splošni položaj, kakor ga je moglo armadno vodstvo dne 8. decembra zvečer pregledati.

Borojevičeva armada je ta dan pričela z ukazanim ji napadom ter se razprostrla proti severu. Zlasti se je začelo obkoljevanje ruskih sil, ki so se bile nahajale pri Bartfi, z juga in pa po že omenjeni, pri Lubotényju zbrani skupini z zapada; sovražnik pa se je bil nevarnosti še

### Boji na morju.

V tej svetovni vojni so se zlasti tudi nemški in avstrogrski podmorski čolni (Unterseeboote) odlikovali, ki so napravili sovražnikom že velikansko škodo. Pa tudi za pristanišča so podmorski čolni prav nevarni. Zato napravlja se v vojnih pristaniščih gotove varstvene naprave, ki preprečijo napade teh podmorskih čolnov. Naša slika kaže take pristaniške napade.



Die Verteidigung eines Hafens gegen Unterseeboote.

# Za vojake

še imamo zimsko blago v zalogi, kdor potrebuje, naj pride v našo trgovino brata Slawitsch, Ptuj.

bilo krompirjeve bolezni, osobito pa takozvane „krčevice lista.“ Ta bolezen se je žalibog pojavila tudi pri nas na nekaterih krajih.

Poskrbi naj se pravočasno za nabavo raznih sredstev za zatiranje rastlinskih bolezni. Za zatiranje peronospore na trtah se uporablja danes namesto modre galice z izbornim vspehom nek nov preparat, to je takozvani „Perocid.“ Nabavi naj si vsak že sedaj dobre trtne škropilnice, žveplalnice in drugo takšno orodje, a poskrbi naj tudi, da se staro orodje začasa popravi.

## Kmetovalčeva opravila v mesecu februarju.

**Na domu:** Sedaj je čas za naročbo potrebnih semen. O lepem vremenu prepračuj pridno razne srambe. Molzno živino krmi po zimi dvakrat, vprežno pa trikrat na dan. Skrbi, da bo živina sita, a tudi napojena; napajaj jo po dvakrat na dan. Če lansko vino ni še pretočeno, pretoči ga vsaj v tem mesecu. Shranjeni krompir večkrat pregledaj in če je prišel gniti, prebiraj ga večkrat in gnilega odstrani.

**Na polju:** Dokler je zemlja premokra, ne loti se obdelovanja, če je pa dovolj osušena, orješ lahko za jaro žito. Žitno seme namakaj pred sejanjem v 2 do 3 % modrogalični raztopini, ker galica pomori kali raznih žitnih bolezni. Preglej, če so jarki in poti ob polju v redu. Pognoji deteljšča s pepelom, ali pa s superfosfatom in kalijevo soljo. Gnojnice ne polivaj po deteljšjih, ker je to potrata.

**V vinogradu:** Če ni premrzlo, lahko sadiš trte a o lepem, toplen vremenu trte lahko tudi obrezavaš in privezavaš. Če vinogradov nisi še pognojil, pognoji jih sedaj in sicer s superfosfatom, ksljevo soljo in žvepleno-kislom amonijakom. Namesto amonijaka vzameš lahko in sicer, ko začno trte poganjati, čilski solitar.

**V sadovnjaku:** S sajenjem sadnega drevja lahko pričneš. Za nabiranje cepičev je sedaj ugoden čas. Poberi z drevja goseničje zapredke in sežgi jih. Sadne divjake, ki so dovolj močni in jih nameravaš cepiti v drevesnici, posadi v njo. S cepljenjem sadnega drevja v roki lahko pričneš.

**Na vrtu:** Sejaj zgodnji grah, peteršilj, špinačo, solato in korenje. Pripravi gnojne ali gorke lehe za izrejo sajenic zgodnje zelenjave, kakor solate, zelja, kapusa, paradižnikov, kumar in čebule. V gredice pa posejaj tudi mesečno redkvico. Špargljeve nasade okopaj in če je treba pognoji jih.

**Na travniku:** Če hočeš imeti na travniku močno travo, pognoji ga z gnojnico ali pa z žvepleno-kislom amonijakom in sicer s slednjim, kakor hitro začne trava gibati. Hočeš pa imeti na travnikih mnogo detelje, pognoji ga s superfosfatom in kalijevo soljo.

**V gozdu:** Za nabiranje gozdne stelje je sedaj primeren čas. Pripravi si les za trte, za visoki fižol, za kurjavo itd.

## Razno.

**Naznanilo.** Podpisani urednik „Štajerca“, Karl Linhart naznanjam, da sem poklican k vojaški službi za domovino in da moram tedaj začasno zapustiti uredništvo. Poslovim se tem potom od svojih prijateljev in sotrudnikov, ki so mi tekom devetih let pomagali v težavnem žurnalističnem in političnem delovanju. Upam, da bodo prijatelji i zanaprej ostali zvesti pošteni „Štajerčevi“ ideji, ki se je vedno potegovala za našo sedaj tako hudo ogroženo domovino. Pri tej priložnosti prosim tudi, da naj se ne pošiljajo pisma na moj osebni naslov, ker bi to le rešitev pisem zakasnilo. Kar se tiče uredništva, pošlje naj se naravnost na uredništvo „Štajerca“ v Ptuj; kar se pa tiče naročanja, denarnih pošiljatev itd., naj se pošlje naravnost na upravništvo „Štajerca“ v Ptuj.

Kajti tako edino se bode udeležencem lista prahrnilo mnogo nepotrebnega dela. — Jaz sam upam, tudi v vojaški službi kolikor mogoče delovati za naš list in našo idejo! Še enkrat torej prisrčni pozdrav vsem! — Karl Linhart, pisatelj in urednik.

**Rojstvo v prestolonaslednikovi hiši.** Nadvojvodinja Zita, soproga našega prestolonaslednika nadvojvode Karla Franc Jožef, porodila je srečno drugega sinčka.

**Politična sprememba.** Dosedanji skupni finančni minister dr. Leon vitez pl. Bilinski je odstopil. Na njegovo mesto imenoval je cesar bivšega ministerskega predsednika dra. Ernsta pl. Koerber za skupnega finančnega ministra.

**Umrl je v Ptuj** znani in splošno spoštovani hišni posestnik g. Ferdinand Kumer, najstarejši član in zadnji živeči ustanovitelj prostovoljne požarne brambe. Lahka mu zemljaka!

**V konkurz** prišel je trgovec Jos. Czelecz v Slov. Gradu. Oskrbnik konkurzne mase je odvetnik dr. Bratkovič.

## 1 učenec

in

## 1 pomočnik

se sprejmeta pri Franz Westermayer, podkovski in vozni kovač v Celju. 43

## Lepa vila

v neposredni bližini Ptuja se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove Josef Wesjak, Pantigamer Bierdepot, Marburg, Mühlgaasse. 601

## Sodarji

k sodom za pivo proti akordni plači se sprejmejo pri g. Rajmund Pichler, sodarstvo v Mariboru. 73

## Neprijetne lasi

v obrazu, na lakti, in rokah, odpravi tekom 5 minut



dra. A. RIX odstranjevalec las,

gar. neškodljiv, zanesljivi uspeh, ena doza za K 4.— zadostuje. Pošlje strogo diskretno.

Kos. dr. A. RIX laborat. DUNAJ IX., Berggasse 17/R. Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram, v Ljubljani lekarnar pri „zlatem jelenu“, v dišavi A. Kauč in Adria „Drogerie.“ 83

## Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj

izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).



Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj. Zdravniško spričevalo o izbornem učinku!

## Polna krasna prsa

dobite pri rabi med. dr. A. Rix kreme za prsa.

## Večje število koljev (štang)

za amerikske rezne gorice odda graščina Dornava, pošta Možganjce pri Ptuj. 80

## Oženjeni šafer

ki govori nemško, ako mogoče z odrašenim sinom, se sprejme v graščini Ebsensfeld pri Ptuj. 81

## Razglas.

V času od 1. do 13. marca obdržali se bodo na deželni sadorejski in vinogradniški šoli v Mariboru sledeči pomladni učni tečaji:

1. Tečaj za vinorejo in sadjerejo, za lastnike vinogradov in sadonosnikov ter druge prijatelje teh panog kmetijstva.

2. Tečaj za viničarje. V prvem se bode najvažnejše iz omenjenih panog, sedanjemu stanju stvari primerno v teoriji in praksi podučevalo. Zadnjega namen pa je zlasti praktična izobrazba viničarjev v sadje in vinoreji.

Udeleženci viničarskega tečaja zamorejo v razmerju danih sredstev dobiti podpore. Da jih dosežejo, morajo izrecno navesti in to po občinskem predstojniku potrditi pustiti:

1. Da so sami revni posestniki, 2. na očetovi posesti delujoči sinovi takih ali 3. viničarji takih posestnikov.

To potrdilo dodati je že naznanilo k tečaju in je ob enem navesti starost.

Prosilci, ki se ne potegujejo za podporo, naj to v naznanilnem pismu posebno omenijo. Teorični poduk se prične dne 1. marca ob 9. uri dopoldne; vdeleženci viničarskega tečaja se morajo istega dne ob 8. uri takaj snideti.

Vdeleženci obeh tečajev morajo trsne škarje in nože za cepljenje seboj prinesiti.

Naznanila vposlati je do 20. februarja podpisanemu mestu.

Ravnateljstvo deželne sadjarske in vinogradniške šole v Mariboru. 74

## Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven klanice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

## Ljudska kopelj mestnega

kopaljšča v Ptuj.

Čas za banjanje: ob delavnih od 11. ure do 2. ure popoldne (slagajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.

I kopelj s vredno zrako, paro ali „Broussard“ v rjuho K.—70

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3.—, vel. doza, zadostuje za uspeh K 8.—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/R.

Razpošiljatev strogo diskretna. Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram, v Ljubljani lekarnar pri „zlatem jelenu“, v dišavi A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

## Radium armadna ura

z železnim ali pa zveznim križcem c. kr. vojnega ministerstva, s svetilom, spada k opravi za vojno, najmanjše kot rezervna ura. Naročena že od skoraj vseh regimentov c. k. armade in mornarice.



**Priprava za vojno 100.000 ur**  
po izjemni ceni c. kr. armade.

Radium armadna ura K 12— izjemna armadna cena K 8—

Armadna radium-ura kot zapustnik . . . . . K 14— izjemna cena za armado K 10—

Armadna radium-žepna budilnica . . . . . K 30— izjemna cena za armado K 24—

Bojna ura brez radiuma . . . . . K 5—

3 leta garancije. Razpošiljatev po sprejemu izjemne cene ter 50 vinarjev za poštnino tudi na bojišče po

1. eksportni hiši za armadne in vojne ure 65

**Max Böhnle, Wien, IV. Margarethenstr. 27/51.**

Poročnik B. od bojišča piše: Nobena noč na bojišču ali straži, v kateri bi mi vaša svetilna ura ne služila izbornu. Vsak strada, kdor nima take ure, zlasti pa ranjenci.

## Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10— franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinejši čaj K 2— oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta. 756

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12— samo K 6—

15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebelnim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 6—. Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

Poslje po povzetju 66

Eksportna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

## Pomožni delavci

krepki in ledični, se pri dobrem zaslužku takoj sprejmejo pri

**Zellulose-Fabrik,  
Hinterberg bei Leoben.** 68

## Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepčanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K.— Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1 20 K proti kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihu à 80 vin. — Balzam za gih, ude in živce stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1:20 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 1 60 — Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev **L. Herbst**, apoteka Bleiburg na Korškem. 49

## Zlata verižica na obroke!

60 gramov težka K 140— na mesec K 4—. Prvorazredna srebrna ura, 3 srebrni pokrovi K 14—. Se pošilja povsod. Kdor hoče poceni urediti verižico kupiti, naj piše takoj 24

**R. Lechner, Goldwarenhaus, Lundenburg 661.**

## Viničar

če mogoče z večimi delavnimi močmi se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme. — Več pove oskrbništvu Noviklošter pri Sv. Petru v Savinjski dolini. 62

## Oženjeni

### volovski hlapec

ako mogoče brez otrok ali pa z malo otroki sprejme se pri graščinskem oskrbništvu v Dornavi pri Ptuj. 79

## Kava (Perlkaffee)

iz malega Soja-zrnja, nadomestilo za zrato kavo, 5 kg obrisačna vrečica K 5 50 proti povzetju „Santosa“ Kralj. Vinogradi 1573. Sprejmejo se zastopniki proti visoki proviziji. 45

## 5 vinarjev

stane dopisnica, s katero zamerele zahtevati moj glavni cenik z 4000 podobami, ki vsebuje bogato izbrano potrebnih rabnih in darilnih predmetov ter se pošilja vsakomur zastonj in franko. 39



## Prva fabrika ur HANNS KONRAD

c. in kr. dvorni liferant, BRUX št. 730 (Česko).

Prave nikel-žepne-ure K 4 20, 5—. V srebru K 8 40, 9 80, niklasta budilnica K 2 20, ura-kuka vica K 7 85, ura na pendelj K 9—. Razpošiljatev po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

## Vrtnar

po poklicu za prevzete zakupa nekega večjega, vrta, zanesljiv, trezen, vojaščine prost, se išče takoj. Ponudbe s prepisi izpričeval in priporočili pod M. Z. 50 na upravo tega lista. 75

## Krepki inteligentni



## deček

z dobrim šolskim spričevalom in obeh deželnih jezikov zmožen sprejme se v trgovini z mešanim blagom J. F. Schescherko, Sv. Jurij ob j. žel. 69

## Za mlin in pekarijo

sprejme se po enega pridnega in krepkega učenca takoj proti celi oskrbi in mesečni plači. Predstavo se želi. **Joh. Böhm**, umetni mlin in pekarija v Framu (Frauheim). 60

## Viničar

ki je priden in zanesljiv ter se razume na ameriškansko trsje, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme. Kje? pove uprava tega lista. 57

# Le nobenega strahu

pred azijsko kolero, kajti zamoremo se pred to kugo skozi higienični način življenja sigurno varovati.

Držimo svoj želodec v redu in pazimo na največjo snažnost. Umivajmo večkrat na dan obraz in roke in dajmo vsakokrat v umivalno vodo nekaj **Lysoform**-desinfekcijskega sredstva. Glasom poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu tajnega svetnika prof. Loeffler uniči 2%, na **Lysoformova tekočina** tekome ene minute baciljne kulture Cholere vibrio.

## Lysoform naj bode povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K — 80, 1 60, 2 80 in 4 60 v vsaki apoteki in drožeriji.

Na željo pošljemo vsakomur zastonj in franko jako zanimivo brošuro od kralj. svetnika Aladár Kovách, direktorja rešilne družbe, z naslovom: »Kako se varujemo pred kolero«. Večjim tvrdkam pošljemo tudi več izvodov. 40

## Dr. Keleti & Murányi kem. fabrika, Ujpest.

## Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

## Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

## Mestna hranilnica v Ptuj

## sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

## Ravnateljstvo.